

USNESENÍ

Krajský soud v Brně rozhodl v neveřejném zasedání, konaném dne 27. dubna 2022, o stížnosti **státního zástupce** v trestní věci **odsouzeného M. B.**, narozeného XXXXX, okres XXXXX, trvale bytem XXXXX, posledně bytem a doručovací adresa XXXXX, proti usnesení Okresního soudu v Břeclavi ze dne 16. 3. 2022, č. j. 21 T 29/2011-391

takto:

Podle § 149 odstavec 1 písmeno b) trestního řádu se napadené usnesení **zrušuje** a soudu I. stupně se **ukládá**, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

Odůvodnění:

1. Napadeným usnesením okresní soud rozhodl podle § 350m trestního řádu (dále jen „tr. řádu“) za použití § 94 odst. 1 písm. d) trestního zákoníku (dále jen „tr. zák.“) o promlčení výkonu trestu odnětí svobody v trvání 4 let, který byl odsouzenému uložen rozsudkem Okresního soudu v Břeclavi ze dne 23. 6. 2011 č. j. 21 T 29/2011-153 (jenž nabyl právní moci dne 31. 8. 2011).
2. Proti tomuto usnesení podala státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Břeclavi řádně a včas stížnost, neboť toto rozhodnutí je dle jejího názoru nesprávné. Poukazuje přitom na nález ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 144/05 ze dne 29. 8. 2005 a usnesení sp. zn. II. ÚS 1689/19-1 ze dne 27. 8. 2019, dle nichž má promlčení výkonu trestu mj. za účel, aby se trest nestal jen holou represí postrádající přínos jak pro odsouzeného, tak i pro společnost. Státní zástupkyně má za to, že okresní soud prováděl faktické kroky (a nikoliv toliko formální úkony) vztahující se přímo k osobě odsouzeného, kdy tyto jako celek sami o sobě mohou obstát jako opatření, směřující k výkonu trestu. Kromě dotazů za účelem zjištění pobytu odsouzeného a realizace vydaného příkazu k dodání do výkonu trestu má na mysli zejména úkony, které soud činil opakovaně a v pravidelných intervalech, kdy žádal o opis z rejstříku trestů, lustraci v evidenci vězňů, výpis z evidence celostátně stíhaných osob, výpisy z evidence obyvatel apod. (viz např. dotazy ze dne 14. 10. 2019 a naposledy ze dne 28. 1. 2021). Výše zmiňované úkony prováděné soudem jsou totiž dle názoru státní zástupkyně třeba považovat za úkony, směřující k realizaci výkonu trestu, v důsledku kterých bylo přerušeno promlčení. S ohledem na shora uvedené tudíž státní zástupkyně navrhuje, aby Krajský soud v Brně napadené usnesení podle § 149 odst. 1 tr. řádu zrušil a ve smyslu § 149 odst. 1 písm. b) tr. řádu soudu I. stupně uložil, aby o věci znovu jednal a rozhodl, eventuálně aby podle § 149 odst. 1 písm. a) tr. řádu poté ve věci sám rozhodl.
3. Krajský soud v Brně podle § 147 odst. 1 tr. řádu přezkoumal napadené usnesení i řízení, které mu předcházelo, přičemž dospěl k závěru, že stížnost státní zástupkyně je důvodná.
4. Po prostudování spisového materiálu bylo zjištěno, že napadené usnesení bylo vydáno předčasně. Navíc je nutno podotknout, že je prakticky nepřezkoumatelné, neboť kromě příslušného zákonného

ustanovení, týkajícího se promlčení výkonu trestu odnětí svobody (§ 94 odst. 1 tr. zák. a § 350m tr. řádu), neobsahuje žádné úvahy a zejména bližší odůvodnění postupu okresního soudu, který v případě odsouzeného rozhodl o promlčení výkonu uloženého trestu odnětí svobody. Strohý závěr okresního soudu, že „poslední opatření učiněné soudem, které směřovalo k výkonu trestu a které přerušilo běh promlčecí doby, bylo podání žádosti u Ministerstva spravedlnosti ČR dle § 79 odst. 1 zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních dne 6. 1. 2016“, z důvodu čehož tak „k promlčení trestu odnětí svobody tedy došlo dne 6. 1. 2021“, je zcela nedostatečný. Byť je v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedeno, jaké úkony byly ze strany okresního soudu učiněny k realizaci výkonu trestu odnětí svobody (výzva k nástupu trestu, vydání příkazu k dodání do výkonu trestu, vydání evropského zatýkacího rozkazu a následně i mezinárodního zatýkacího rozkazu), tak tento soud neprovedl patřičné dokazování, na základě jehož výsledků by bylo bezpečně zjištěno, zda došlo (či naopak nedošlo) ke stavení promlčecí doby výkonu uloženého trestu odnětí svobody. Okresní soud pouze zkonstatoval, že v daném případě činí promlčecí doba výkonu trestu 5 let, a to v odkazem na § 94 odst. 1 písm. d) tr. zák., přičemž s odkazem na, poslední úkon soudu ze dne 6. 1. 2016 rozhodl o promlčení výkonu trestu odnětí svobody.

5. Dle názoru krajského soudu se okresní soud zcela nedostatečně vypořádal se skutečností, zda u odsouzeného nedošlo k jakémukoliv stavení promlčecí doby z důvodu uvedeného v § 94 odst. 3 tr. zák., a to zejména s ohledem na předchozí zjištění pobytu odsouzeného v Rakousku na adrese XXXXX (viz č. l. 177 spisu), případně na území Spolkové republiky Německo (č. l. 245, 331). Prověřování, zejména pak patřičné dokazování soudu k tomuto poznatku policejního orgánu, totiž nebylo dosud žádné provedeno. Tento posledně zjištěný údaj k pobytu odsouzeného v cizině (který by mj. nasvědčoval snaze odsouzeného vyhnout se výkonu trestu odnětí svobody pobytém v cizině) nebyl okresním soudem dosud nijak prověřen, natož pak vyvrácen. Nelze tedy dosud učinit jakýkoliv spolehlivý závěr o tom, zda se odsouzený v době 6. 1. 2016 nacházel na území ČR, resp. zda se v této době zdržoval (případně pak po jakou dobu) v cizině. K objasnění této otázky bude zapotřebí provést potřebné dokazování, které okresní soud z poněkud nepochopitelných důvodů (ačkoliv se jedná o poměrně dlouhodobý výkon trestu odnětí svobody) dosud neučinil.
6. V první řadě bude nutno provést výslech bratra odsouzeného D.B. (č. l. 204) a rovněž i jeho rodičů J.B. a M.B. (č. l. 14, 209), a to za účelem zjištění bližších údajů k pobytu odsouzeného v letech 2011–2022, jeho osobním a rodinným poměrům, včetně zaměstnání apod. V případě úmrtí některého z rodičů (v letech 2011 – 2022) bude nutno u příslušného okresního soudu zjistit stav dědického řízení, jakým způsobem a případně pak kým zde byl odsouzený (coby pozůstalý syn) zastupován apod. Dále bude rovněž nezbytné zjistit, zda je odsouzený případně ženatý, resp. zda má děti apod., a s ohledem na výsledky toto zjištění pak provést výslech jeho manželky. Okresní soud učiní rovněž dotazy na Úřad práce Břeclav, a to za účelem zjištění, zda zde byl odsouzený v letech 2011 – 2022 evidován jako uchazeč o zaměstnání, zda pobíral či pobírá dávky pomoci v hmotné nouzi či dávky státní sociální podpory, případně jakým způsobem mu tyto byly vypláceny apod. Dotazem u Okresní správy sociálního zabezpečení Břeclav pak zjistí, zda byl odsouzený veden v letech 2011 – 2022 v jejich evidenci jako zaměstnanec (případně pak u kterého zaměstnavatele), event. jako osoba samostatně výdělečně činná, jakož i zda mu byly v tomto období vypláceny dávky nemocenského pojištění, případně důchodového pojištění apod. Zašle taktéž dotaz na Českou správu sociálního zabezpečení, zda odsouzený v daném období eventuálně nepobíral či nepobírá invalidní důchod a jakou formou mu je tento případně vyplácen. Pokud bude zjištěno, že případná finanční plnění mu byla, resp. jsou poukazována na bankovní účet, tak bude třeba zjistit, kdo je oprávněným disponentem bankovního účtu a jakým způsobem a za jakým účelem jsou z tohoto prováděny platby. Dále bude třeba zjistit, u které ze zdravotních pojišťoven v České republice je odsouzený registrován (kdy z naposledy podané zprávy policejního orgánu se podává, že byl zřejmě evidován u Zdravotní pojišťovny ministerstva vnitra [č. l. 204, 216]) a zda byly či jsou v letech 2011 – 2022 od této zdravotní pojišťovny prováděny vůči nějakému ze zdravotních zařízení úhrady za

poskytnutou lékařskou péčí, resp. zda a kým byly či jsou za odsouzeného v daném období hrazeny platby pojistného na zdravotní pojištění. Z takto podané zprávy příslušné zdravotní pojišťovny bude přitom mj. zjištěno, u kterého praktického lékaře by měl být odsouzený zaregistrován, resp. ke kterému lékaři dochází apod.

7. Dále bude nezbytné z centrální evidence obyvatel zjistit, zda má odsouzený stále trvalé bydliště na adrese XXXXX, když poslední dotaz tohoto znění byl okresním soudem proveden 28. 1. 2021 (č. l. 360). V případě, že formální trvalé bydliště odsouzeného zůstalo nezměněno, bude nutno učinit dotaz v katastru nemovitostí ČR, kdo je vlastníkem nemovitosti na této adrese, a u tohoto poté zjistit, zda v této nemovitosti bydlel či stále bydlí odsouzený, případně někdo z rodinných příslušníků odsouzeného apod. V neposlední řadě bude nutno zjistit u příslušných správních orgánů, zda má odsouzený k dispozici platné osobní a cestovní doklady (tj. občanský průkaz nebo cestovní pas), resp. řidičský průkaz, kdy mu tyto byly vystaveny, jaká je doba jejich platnosti apod.
8. Rovněž pak okresní soud učiní dotaz u poškozené Zdravotní pojišťovny ministerstva vnitra ČR za účelem zjištění, zda jím odsouzený již uhradil způsobenou škodu (č. l. 155), případně pak kdy a jakým způsobem. Pokud byla provedena platba dané náhrady škody převodem z bankovního účtu, bude nezbytné zjistit oprávněného disponenta tohoto bankovního účtu, a to za účelem dalšího zjištění, jakým způsobem a za jakým účelem jsou z tohoto účtu prováděny platby apod. Rovněž si pak okresní soud vyžádá lustraci odsouzeného v celostátní databázi dlužníků, případně z takto poskytnutých informací pak zjistí průběh a současný stav vymáhání jednotlivých pohledávek, resp. závazků odsouzeného.
9. Závěrem krajský soud podotýká, že všechny tyto úkony jsou potřebné pro zjištění, kde se odsouzený zejména v posledních 11 letech zdržoval, aby bylo možno učinit bezpečný a spolehlivý závěr o tom, zda nedošlo ke stavení promlčecí doby uloženého trestu odnětí svobody ve smyslu ustanovení § 94 odst. 3 tr. zák. (tedy z důvodu, že uložený trest nebylo možno vykonat z důvodu pobytu odsouzeného v cizině). Po provedení výše zmiňovaných úkonů, příp. dalších úkonů, jejichž potřeba ještě vyvstane, bude poté na okresním soudu, aby zvážil, zda došlo či nedošlo k promlčení výkonu uloženého trestu odnětí svobody.
10. Vzhledem ke shora uvedenému tak krajský soud shledal stížnost státního zástupce jako důvodnou, a proto v souladu s ustanovením § 149 odst. 1 písm. b) tr. řádu rozhodl o zrušení napadeného usnesení, přičemž soudu I. stupně (a to Okresnímu soudu v Břeclavi) uložil, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný.

Brno, dne 27. dubna 2022

JUDr. Josef Teplý v. r.
předseda senátu